

**ЕКОНОМІЧНІ НАСТІЛЬНІ ІГРИ: ВІД КОНЦЕПЦІЇ ДО ОСВІТНЬОГО
ІНСТРУМЕНТУ (НА ОСНОВІ МІЖДИСЦИПЛІНАРНОЇ НАСТІЛЬНОЇ ГРИ
«ІЗ ВАРЯГІВ У ГРЕКИ»)**

Використання настільних ігор в сучасному освітньому просторі є неодмінною умовою якісного навчання. Крім підвищення мотивації у здобувачів освіти до вивчення дисциплін, вони сприяють формуванню у них критичного мислення, забезпечують ефективну комунікацію, співпрацю та роботу в команді, розвивають уміння приймати рішення, розв'язувати проблеми тощо. Настільні ігри є гнучкими й адаптивними до різних предметних галузей, дозволяючи систематизувати, глибше та комплексніше закріпити навчальний матеріал, зацікавити усіх учасників освітнього процесу через захопливий формат, сприятливий для розвитку когнітивних навичок.

Настільні ігри характеризуються універсальністю та пристосованістю для різних вікових груп і рівнів освіти. Вони проявляють свою ефективність у початковій і середній, фаховій передвищій та вищій освіті в широкому спектрі дисциплін, включаючи математику, географію, економіку, інформатику, історію, соціологію, право та інші. Окремо необхідно відзначити міждисциплінарні настільні ігри, які синтезують елементи суміжних або непокінтованих дисциплін. Однією з таких ігор є гра «Із варягів у греки», спрямована на інтеграцію географії, історії та економіки, що надає можливість отримати комплексне багатопланове розуміння цих дисциплін через використання ігрової форми навчання.

Міждисциплінарна настільна гра «Із варягів у греки» розроблена д. е. н., доц. Віталієм Письменним під час проведення курсів підвищення кваліфікації вчителів шкіл на тему «Створення та використання настільних ігор на уроках». На них учасники отримали можливість експериментувати з різними аспектами ігрових форм навчання, вивчити методики створення цікавого та відповідного освітнім цілям контенту для настільних ігор, що сприяло поглибленню їхніх навичок у цій сфері. Особлива увага приділялася аналізу помилок, а також ефективному переходу від ігрового процесу до узагальнення і закріплення знань.

У настільній грі «Із варягів у греки» можуть взяти участь від 2 до 8 гравців. Будь-яким способом вибирається черговість ходів. Гравці одержують по 300 златників, на які мають купити певну кількість бурштину, лісу та зброї. Ці товари вони повинні продати або обміняти протягом проходження по торговельному шляху з Бирки до Константинополя, де купити тканину, спеції та коштовності. Далі гравці повертаються у зворотному напрямку до Бирки й також продають та обмінюють товари. Концепція гри містить елементи торгівлі, логістики, цінової динаміки і стратегічного планування, що демонструє певні аспекти економічної системи держави та її функціонування (табл. 1).

Торговельний маршрут у настільній грі «Із варягів у греки» пролягає через певні торговельні точки (рис. 1). У географічному контексті він складався з мережі річкових шляхів, включно з Дніпром, і волоків між ними довжиною понад 3 тисячі кілометрів, зв'язував північні землі Київської Русі з південними, а також Балтійське море з Чорним. На ньому виникли й активно розвивалися давньоруські міста Любеч, Чернігів, Вишгород, Родня, Київ та інші, які були центрами економічного, політичного і культурного життя Київської держави. Відтак цим маршрутом у грі відображаються значущі історичні зв'язки між Заходом та Сходом.

мотивацію до вивчення різних дисциплін й можуть бути особливо корисними для тих, хто має труднощі з традиційними методами навчання. Міждисциплінарні настільні ігри, за прикладом гри «Із варягів у греки», сприяють розвитку навичок аналізу, критичного мислення, прийняття рішень, командної роботи тощо. Відтак рекомендуємо розглянути їх ширшу інтеграцію до навчальних програм як одного з інноваційних методів навчання.

Перелік використаних джерел:

1. Письменний В. В. Вплив економічних настільних ігор на розвиток когнітивних і соціальних навичок в учнівської та студентської молоді. Проблеми освіти. 2024. Вип. 1 (100). С. 238–250.
2. Ребуха Л. З., Кізима Т. О., Письменний В. В. Значимість інтерактивних та практико-зорієнтованих ігор у процесі викладання фінансової грамотності в закладах освіти. Ukrainian Journal of Educational Studies and Information Technology. 2020. Вип. 4, Т. 8. С. 38–51.